

Opdracht Kasteel

Midden- en bovenbouw basisonderwijs

Doelstelling

Wij willen alle leerlingen in Nederland graag laten kennismaken met het leven op het Muiderslot ten tijde van Floris V (middeleeuwen/ canonvenster) en P.C. Hooft (17^e eeuw).

Ter ondersteuning van ouders en leerkrachten tijdens de corona-quarantaine plaatsen wij daarom elke week een aantal opdrachten die passen binnen het onderwijscurriculum.

Kerdoelen

De opdrachten sluiten aan op de kerndoelen van het basisonderwijs:

- 33** De leerlingen leren meten en leren te rekenen met eenheden en maten, zoals bij tijd, geld, omtrek, oppervlakte, inhoud, gewicht, snelheid, en temperatuur.
- 52** De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van het tijdvak Steden en staten.
- 55** De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Introductie

Het Muiderslot ligt midden in het water en is de oudste waterburcht van Nederland. Graaf Floris V liet het 700 jaar geleden bouwen. Niet om erin te wonen, want hij was liever in Den Haag. Waarom liet hij dan ook een kasteel in Muiden bouwen?

- Floris V veroverde grote gebieden op de West-Friezen in Noord-Holland. Om die te verdedigen, liet hij 6 kastelen bouwen. Een ervan was het Muiderslot.
- Floris V bouwde zijn kastelen bij belangrijke wegen of rivieren. Daar kon je geld verdienen door tol te heffen. Het Muiderslot ligt aan de Vecht. Alle schepen die naar Utrecht wilden varen, moesten op deze plek geld betalen.

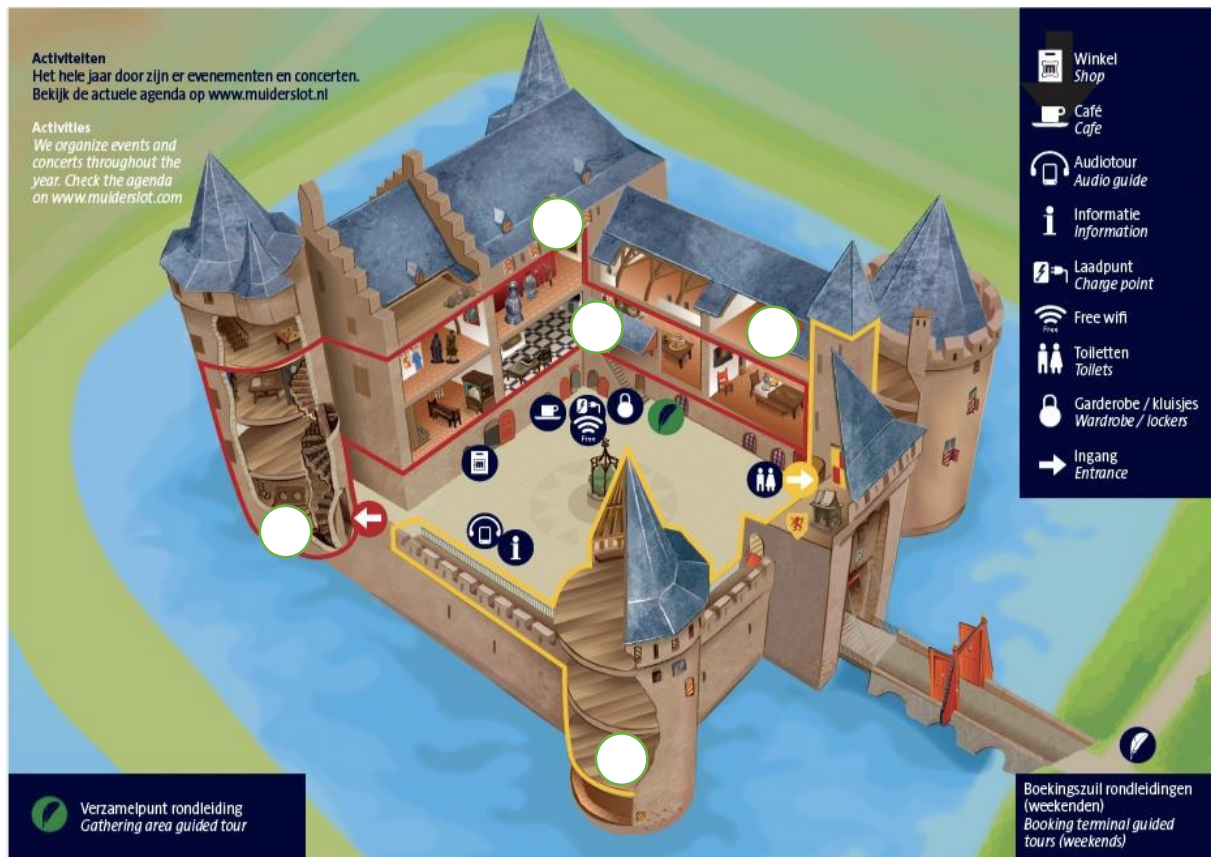
Floris V woonde zogezegd niet in het Muiderslot. Het werd bewoond door een baljuw, die in dienst was van de graaf en door hem werd betaald. Het kasteel moest hem beschermen tegen vijanden.

Kortom, het Muiderslot was gebouwd om de omgeving te verdedigen en om in te wonen. Ook werd er rechtgesproken. Hier werd bepaald wie welke straf kreeg.

Opdracht 1 Wat hoort waar?

In het Muiderslot moest alles zijn wat je nodig had als vijanden het omsingelden. Alles om het –als het nodig was- weken of maanden uit te houden. Je kan het zien als een dorp in het klein, maar dan met een muur en een gracht eromheen. Er waren meerdere keukens, een bierbrouwerij, een bakkerij, gevangenissen, slaapkamers, eetkamers, wapenkamers, kelders voor opslag van voedsel en brandstof én een grote feestzaal.

Al die ruimtes hadden hun eigen logische plek. Waar denk jij dat de grote feestzaal zat? En de keuken, de plek voor de wachters, de kapel en de kerker? Geef deze plekken aan in de afbeelding hieronder door de letters in de vakjes te zetten. Schrijf erbij, op de stippelijijn, waarom jij dat een goede plek vindt.

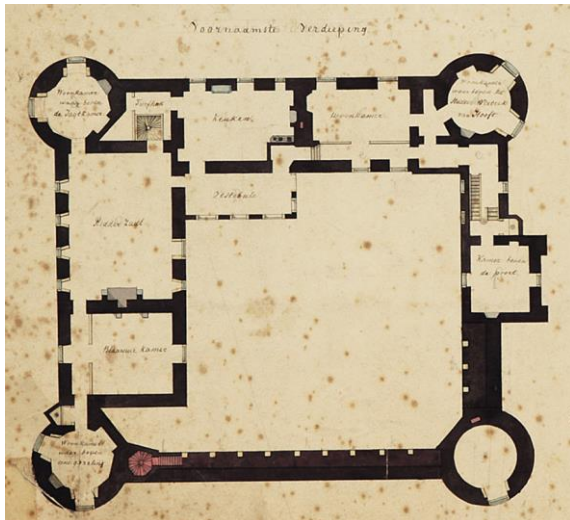

- A Brugwachtersverblijf
- B Kerker
- C Overdekte weergang
- D Kapel
- E Woonhuis

De antwoorden vind je op het antwoordvel.

Opdracht 2 Plattegrond

Een plattegrond is een tekening van een gebouw, maar dan van bovenaf gezien. Zo kan je goed bestuderen waar de verschillende kamers liggen en hoe groot die zijn. Hieronder zie je een oude plattegrond van het Muiderslot.

Een kasteel heeft een ideale plattegrond. Iedere kamer heeft eigen logische plek. Hoe zit dat bij jouw huis?

- Maak een plattegrond van je eigen huis. Gebruik daarvoor blokjespapier als je dat hebt.
Extra: gebruik een rolmaat om je huis op te meten. Elk blokje van 1 cm staat voor 1 meter. Zo krijg je een plattegrond op schaal (1:100). Vraag je vader, moeder, opa of oma om hulp als het niet lukt.
- Schrijf op je plattegrond waar elke kamer voor wordt gebruikt, bijvoorbeeld: keuken slaapkamer, WC, enz.
- Hebben jullie thuis ook een ideale indeling of valt er nog wat te verbeteren? Zo ja, geef dat dan aan op de plattegrond.

Opdracht 3 Spel! Wat doe je waar?

Doel

Bedenk wat de mensen in de middeleeuwen deden op welke plek in het Muiderslot.

Vorbereiding

Zoek één of meerdere medespelers. Knip onderstaande kaartjes uit en maak een stapel met de tekst naar de onderkant. Op de kaarten staan activiteiten die horen bij een bepaalde plek op het Muiderslot.

Het spel

Om de beurt pakt een speler een kaartje van de stapel. Beeld de activiteit uit die staat op het kaartje, dus zonder te praten! Laat je medespeler(s) raden op welke plek je bent. Heeft iemand het geraden? Dan is de volgende speler aan de beurt.

Degene die aan de beurt zijn om te raden, kunnen kiezen uit de volgende plekken:

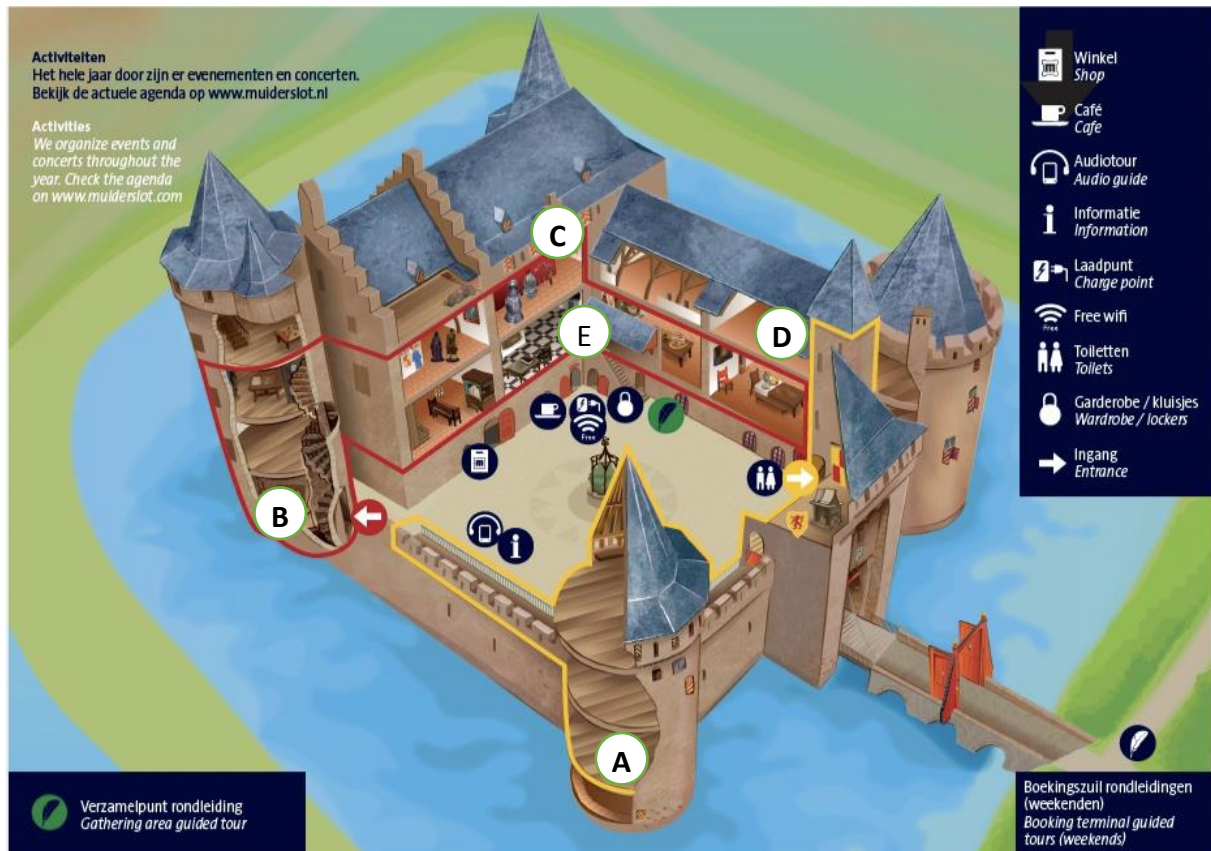
Binnenplaats	Bakkerij	Wapenkamer
Keuken	Slaapkamer	Ridderzaal
Kasteelmuren	Weergang	Kapel

Knip de onderstaande kaartjes uit

Paarden borstelen Binnenplaats	Brood kneden Bakkerij	Zwaarden poetsen Wapenkamer
Spit ronddraaien Keuken	Bed opmaken Slaapkamer	Dansen Ridderzaal
Wachtlopen Kasteelmuren	Pijl- en boogschieten Weergang	Bidden Kapel

Antwoordvel

Midden en bovenbouw

Brugwachtersverblijf De wachters op het kasteel woonden in deze toren. Op de onderste verdieping was het brugwachtersverblijf. Vanuit het schietgat hadden de wachters goed zicht op de brug.

Kerker Kerkers zitten helemaal onderin een kasteel in de kelders en hebben geen ramen. Zo konden gevangen er nauwelijks uit ontsnappen.
Op het Muiderslot zit er kerkers in de kelders van de Westeren Zuidertoren. De kerker in de Zuidertoren kon je alleen maar in vanuit een opening in het plafond. Zo'n kerker heet een *vergeetloch*. Je werd er ingegooid om vergeten te worden.

Overdekte weergang Een weergang is een gang op de bovenzijde van de binnenkant van een middeleeuwse vestingmuur en is al dan niet overdekt voor extra bescherming.

In deze overdekte weergang zitten houten balken in de muren, die je naar buiten kunt duwen, zodat je een vliegende steiger kan bouwen boven de vijand. Dat noem je *hordijzen*. Vanaf de steiger kun je van alles en nog wat naar beneden gooien op de soldaten die het kasteel aanvallen.

Kapel

De kapel is een speciale plek. Soms zit je met vragen, waar je niet meteen antwoord op hebt. In de middeleeuwen vonden de mensen antwoorden in de kapel, een klein kerkje. De kapel in het Muiderslot is dichtbij het woonhuis te vinden en op de bovenste verdieping. In die tijd vonden mensen dat niemand mocht wonen boven het huis van God.

Woonhuis

In het woonhuis woonde de kasteelheer met zijn familie. Het is belangrijkste plek binnen in het Muiderslot. Daarom ligt het op de veiligste plek: zo ver mogelijk van de enige toegang tot het kasteel. En op de eerste verdieping. Het woonhuis bestond uit een eetkamer, woonruimte, keukens en een grote feestzaal waar de kasteelheer belangrijke gasten ontving: de ridderzaal.